

بیماری مصرف آب را درمان کنید

فقط گرانی چاره کم آبی نیست...

فقط گرانی چاره کم آبی نیست بیماری مصرف آب را درمان کنید

در حالی که کشور سال‌هاست با مشکل بی‌آبی دست و پنجه نرم می‌کند و در طول سال‌های اخیر برخی کلانشهرها در وضعیت قرمز آبی قرار گرفته‌اند، اما همچنان شاهد مصرف سرانه بالای آب در بخش‌های مختلف هستیم و دولت برنامه جامعی برای مقابله با مصرف آب ارائه نکرده است. به گزارش جام‌جم، در کل جهان سرانه مصرف آب حدود 150 لیتر است که برخی از کلانشهرهای کشور دو برابر این میزان آب مصرف می‌کنند. در ایران اگر میزان مصرف آب بخش خانگی، صنعتی، تجاری و فضای سبز را در سراسر کشور در نظر بگیریم و بر جمعیت ایران تقسیم کنیم به‌طور متوسط در هر شبانه‌روز هر ایرانی 197 تا 200 لیتر آب مصرف می‌کند. مصرف سرانه آب در بخش خانگی در ایران به‌طور متوسط 157 لیتر در روز است. گاهی در کلانشهرهای ایران در اوج فصل گرما این میزان مصرف به 250 لیتر در روز هم می‌رسد.

کم‌آبی تأثیرات اقتصادی و اجتماعی به همراه دارد و افزایش بی‌رویه مصرف آب باعث می‌شود تا کشور از اهداف اصلی خود فاصله بگیرد و به موضوعات سطحی بپردازد. اصلی‌ترین تأثیر اجتماعی کم‌آبی، بهداشت است که سلامت جامعه را به خطر می‌اندازد. در بحث اقتصادی نیز باید گفت که با نبود آب، کارخانجات تولیدی و پتروشیمی از بین می‌رود و به آرامی زندگی از هر نظر مشکل می‌شود.

دولت می‌تواند با ارائه راهکارهای مختلف از جمله استفاده از لوازم کاهنده مصرف آب و همچنین فرهنگ‌سازی در بخش‌های مختلف و اعطای وام به کشاورزان برای تولید محصولات با آب کم و بهینه، مصرف آب را کاهش دهد. البته دولت گزینه‌هایی مانند افزایش قیمت آب را نیز در برنامه عنوان می‌کند اما همه این عوامل می‌تواند تأثیر مثبتی در کشور داشته باشد.

همچنین باید در نظر داشت برخی هزینه‌های ابتدایی برای دولت می‌تواند در بلندمدت تأثیر داشته باشد. به عنوان مثال طرح کنترل آب برای هر واحد و همچنین نوسازی شبکه لوله برای مقابله با هدر رفت آب، راهکاری برای کاهش مصرف محسوب می‌شود. همچنین طرح‌هایی باید برای برخورد با پرمصرفان آب صورت گیرد که در سال گذشته پلیس آب مطرح شد، اما اجرایی نشد و باید تعرفه مصرف این افراد با کم‌مصرفان تفاوت داشته باشد.

وعده‌هایی که فراموش شد

یکی از برنامه‌های مهم برای کنترل مصرف آب، تشویق مشترکان به نصب تجهیزات کاهنده مصرف با بهره‌گیری از توانمندی بخش خصوصی است که هزینه‌ای هم برای دولت ندارد. به عنوان مثال، نصب سردوش، پراتور کاهنده در روشویی، ظرفشویی و دستشویی منازل و همچنین فلاش تانک کاهنده، موجب کاهش چشمگیر مصرف آب خواهد شد. دولت می‌تواند با اعطای یارانه‌های مختلف در بخش‌های خانگی، صنعتی و کشاورزی به ارائه محصولات اقساطی لوازم کاهنده مصرف آب بپردازد تا برای کاهش مصرف گامی عملی برداشته شود. اتفاقاً این راهکار موثر مورد توجه مسئولان وزارت نیرو بوده اما اقدامی نشده است. به عنوان مثال 5 اسفند 93 وزیر نیرو اعلام کرد که تجهیزات کاهنده مصرف آب به مردم با اقساط دوساله واگذار می‌شود که تا 25 درصد می‌تواند در مصرف آب صرفه‌جویی شود. مدتی بعد در 19 فروردین 94 حمیدرضا تشیعی، معاون نظارت بر بهره‌برداری شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور خبر داد که قرار است از لوازم کاهنده مصرف آب استفاده شود تا 30 درصد از میزان مصرف کاهش یابد. وی افزود: در سال 94 تمام تلاش خود را برای فراهم‌سازی ابزارهای لازم و جدید در بخش عرضه و تقاضا برای کنترل مصرف آب به کار خواهیم گرفت.

قیمت پایین آب یعنی هرچه می‌توانید مصرف کنید

به گزارش جام‌جم، با وجود ناموفق بودن راهکار گران کردن قیمت آب در صرفه‌جویی آن، وزیر نیرو معتقد است که مدیریت بخش آب کشور با سیاست‌های تبلیغی، تمنايي و بخشنامه امکان‌پذیر نیست و تا زمانی که قیمت آب اصلاح نشود، چراغ سبز مصرف بیشتر برای مصرف‌کنندگان روشن است.

حمید چیت‌چیان دیروز در نخستین کنفرانس ملی اقتصادی آب گفت: ناچاریم در میزان مصرف آب تجدیدنظر کنیم، زیرا ادامه وضع موجود، حیات انسان و ادامه تمدن ایرانی را مورد تهدید قرار می‌دهد. علامتی که قیمت کنونی آب به مردم می‌دهد این است که هرچه بیشتر می‌توانید مصرف کنید! و کسی انگیزه‌ای برای صرفه‌جویی ندارد. چیت‌چیان با اشاره به این که دو سوم ایران در منطقه خشک است، گفت: متوسط بارندگی کاهش یافته که یک سوم متوسط جهان است؛ تغییر اقلیم موجب شده از نظر نوع شدت و مدت بارش، کشور دچار تغییر جدی شود و دمای هوا به طور متوسط در کشور دو درجه سانتی‌گراد افزایش یابد.

همه باید بسیج شوند

در ادامه این همایش رحیم میدانی، معاون آب و آبفای وزارت نیرو گفت: هم‌اکنون آب قابل تنظیم کشور 80 میلیارد مترمکعب است که در مقایسه با جمعیت 80 میلیونی کشور، رقم سرانه‌ای معادل ده‌هزار مترمکعب می‌شود که در مقایسه با متوسط جهانی بسیار پایین است. رئیس همایش ملی اقتصاد آب با اشاره به نواقص موجود در بحث قیمت‌گذاری آب، گفت: نظام قیمت‌گذاری کنونی آب برآمده از قوانین دهه 50 و عرضه و تقاضای موجود در آن زمان است، حال آن که امروز وضعیت عرضه و تقاضا در بخش‌های مختلف شرب، کشاورزی و صنعت بسیار فرق کرده و ما با انباشت تقاضا در این بخش‌ها روبه‌رو هستیم.

بی‌میلی به استفاده از لوازم کاهنده

فریبرز خلیلی‌پیر، سخنگوی شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور درباره دلیل کم‌کاری وزارت نیرو در توزیع لوازم کاهنده مصرف آب به جام‌جم گفت: زمانی که قیمت آب پایین باشد، استفاده از لوازم کاهنده مصرف توجیه‌پذیر نیست و باید قیمت آب واقعی شود تا استفاده از این لوازم توجیه اقتصادی بیشتری داشته باشد. وی افزود: دولت اکنون برای آب، یارانه زیادی پرداخت می‌کند و باید قیمت تا حدی واقعی شود که مصرف آن نیز کاهش یابد.

لوازم کاهنده را رایگان می‌دادیم، قبول نکردند

مجید بهمنی، مدیرعامل یکی از شرکت‌های تولیدکننده لوازم کاهنده آب در گفت‌وگو با خبرنگار ما اظهار کرد: ما به وزارت نیرو پیشنهاد کردیم از لوازم کاهنده مصرف آب استفاده کند که ابتدا بحث اقساطی پیش آمد ولی ما به دولت اعلام کردیم این لوازم را برای همه متقاضیان، رایگان نصب می‌کنیم تا هزینه ما از مابه‌التفاوت صرفه‌جویی مصرف آب به دست بیاید که با مخالفت‌هایی همراه شد و وزارت نیرو همکاری نکرد. وی افزود: لوازم کاهنده مصرف آب در بخش اماکن عمومی و بخش خانگی می‌تواند تا 60 درصد مصرف آب را کاهش دهد اما زمانی که دولت حمایت‌های لازم را نمی‌کند، نمی‌توانیم در همه بخش‌ها ورود کنیم.

بهمنی ادامه داد: محصولات زیادی که سازندگان داخلی تولید می‌کنند، می‌تواند بحران آب را در ایران حل کند و مصرف را تا حد زیادی کاهش دهد اما دولت اصرار به افزایش قیمت آب دارد.

محمدحسین علی‌اکبری

اقتصاد